

Høgskolen i Sør-Trøndelag
v/ Børre Melsom
7004 Trondheim

Vurdering av resultater fra HISTs - undersøkelse ang. rammekvalitet våren 2006:
Spørsmål 16 - mobbing og trakassering av studenter.

Generelle kommentar til undersøkelsen:

En viktig forutsetning for å få relevante svar på spørsmål om mobbing og trakassering er at informantene kan skille mellom disse begrepene og andre atferds - og samspillsproblemer. Dette kan vanskeliggjøre vurderingene av svarene på ett av spørsmålene. Det er imidlertid ingen grunn til å tro at dette har vært et generelt problem. Få spørsmål på hvert område og det forhold at det ikke er graderte svarmuligheter kan imidlertid ha redusert reliabiliteten og oppgitt forekomst.

Generell kommentar til resultatene:

Forskjellen i resultatene mellom de enkelte spørsmål er så markert at det er grunn til å tro at informantene har skilt mellom de forskjellige spørsmålene på en slik måte at svarene på hvert enkelt spørsmål fremstår som noe mer enn et uttrykk for en generell "mobbet" eller "trakassert" faktor. Forskjellene mellom de enkelte avdelingene er på den annen side så små (med ett unntak) at jeg ikke ser grunner for å kommentere slike differanser. Dette fordi de høyeste forekomsttallene som regel har tilknytning til enkeltpersoners skårer.

Kommentarer til svarene på de enkelte spørsmål:

Spørsmålene 16 A og 16 B:

Et gjennomsnitt på 3,2% av studenter som føler seg mobbet av andre studenter er ikke påfallende høyt. Noen flere (4,8%) føler seg mobbet av ansatte. Forskjellen kan imidlertid ikke sies å være overraskende i og med at de ansatte er de viktigste tilbakemelderne når det gjelder faglige prestasjoner og ferdighetsnivå. Begge resultatene ligger lavere enn man kunne vente ut fra generell forekomst av mobbing hos voksne, som er i størrelsesorden 10 %.

Svarene på dette spørsmålet gir likevel et omfang av mobbing som er klart høyere enn det omfanget som ble funnet for de resterende spørsmål i undersøkelsen. Dette kan ha sammenheng med at faglige kunnskaper og ferdigheter også er et område for uenighet og må antas å ha stor betydning for selvoppfatningen for mange som studerer ved en høyskole. Disse to forhold gjør at den *relativt* høye skåren på dette spørsmålet sammenlignet med de øvrige resultater kan ha sammenheng med at det her kan være noe vanskeligere å skille mobbing fra andre former for negative tilbakemeldinger. Dette betyr ikke at det ikke er grunn til å reflektere over hvilke former for tilbakemelding som får henholdsvis 22 (16 A) og 33 (16 B) studenter til å oppfatte at de blir mobbet for sine faglige kunnskaper og ferdigheter.

Spørsmålene 16 C og 16 D:

Her er det liten grunn til å reagere på omfanget av mobbing. Dette spørsmålet ligger i kjernen av det mobbing handler om. Følelsen av å bli nedvurdert som menneske er helt sentral og informantene har sjelden vansker med å skille slik mobbing fra andre sosiale samspill. Det må sies å være meget positivt at ikke flere enn 0,6 % av studentene oppgir å ha blitt mobbet av ansatte. At 2,4 % oppgir å ha blitt mobbet av medstudenter er også klart under en forekomst som indikerer en omfattende satsning på generelle tiltak.

Spørsmålene 16 E og D:

Tabellen viser meget lave prosenttall for opplevelsen av seksuell trakassering. Funn på 0,3% når det gjelder seksuell trakassering fra ansatte og 1,2 % når det gjelder trakassering fra medstudenter er meget lave ut fra en hver sammenligning med de tall som forekommer når det gjelder mobbing og trakassering på arbeidsplassen. Tallet på 12,5 % fra en av avdelingene når det gjelder seksuell trakassering fra andre studenter er imidlertid ikke spesielt lavt. Her er det kanskje grunn til å se på om det er spesielle forhold. Det er imidlertid viktig å ta i betraktning at *antallet* som svarer ja er lite (3 personer) og at vi ikke kan vite om de hendelser det refereres til har funnet sted på den aktuelle avdelingen.

Spørsmål 16 G :

Dette spørsmålet har mulighet for å fange opp et bredt spekter av de handlinger som kan inngå i mobbing. Når forekomsten ligger på 1,9% er dette lavere enn man kunne forvente. Spesielt fordi lave skårer på de andre spørsmålene kunne gi grunn til å spørre om det er høy forekomst av andre former for mobbing i HiST, dvs. mobbing som de andre spørsmålene ikke fanger opp. Svarene på dette spørsmålet tyder ikke på at dette er tilfelle.

Samlet vurdering av resultatene:

De funn som er gjort i undersøkelsen tyder på at det er få studenter ved HiST som er utsatt for mobbing eller seksuell trakassering av medstudenter eller lærere. Slik sett gir resultatene ikke grunnlag for generelle tiltak i form av f.eks. holdningskampanjer på noen av områdene.

For begge områdene er det imidlertid slik at *enkeltstudenter* oppgir at de blir plaget. Dette tilsier at mobbing og trakassering er et betydelig problem for en liten gruppe studenter. På de to sentrale spørsmålene 16 C og 16 E er det henholdsvis 16 og 8 studenter som har svart ja. Minst 16 studenter føler seg følgelig utsatt. Noen av disse studentene kan være i en meget vanskelig psykisk og sosial situasjon.

Selv om vi ikke vet alvorlighetsgraden hverken av mobbingen eller den seksuelle trakasseringen, kan den lave svarprosenten tyde på at det er studenter som i betydelig grad føler seg plaget som har svart ja. Fordi selvmord ser ut til å være en hyppigere reaksjon på mobbing og seksuell trakassering sent i tenårene og hos voksne enn hos barn og unge før konfirmasjonsalderen, er det spesielt viktig å fange opp studenter som blir utsatt før mobbingen og / eller trakasseringen har foregått over lengre tid.

Både faren for selvmord og negative virkninger på trivsel og psykiske helse tilsier at studentene allerede like etter studiestart bør få oppgitt kontaktpersoner ved høgskolen som kan gi / formidle hjelp hvis en student har fått problemer på grunn av mobbing og/ eller seksuell trakassering. Det bør også opplyses at høgskolen vil ta kontakt med personer som det er grunn til å tro mobber / trakasserer andre med sikte på å få slutt på dette.

Namsos 7. april 2006

Paul Greiff
Førsteamanuensis